

แบบฟอร์มการจัดเก็บองค์ความรู้

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบ	
องค์ความรู้ เรื่อง การขยายพันธุ์มะม่วง	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล นายสมชาย อนุพันธ์ เลขที่ ๓๗ หมู่ ๑๐ ตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี	
วันที่บันทึกความรู้ ๑๗ / พฤษภาคม / ๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อแนะนำ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
<p>นายสมชาย อนุพันธ์ เกษตรกรต้นแบบเจ้าของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบางพลี กิจกรรมหลักของ ศพก. คือการผลิตมะม่วงให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน โดยมีพัฒนาการดำเนินกิจกรรมโดยการนำรูปแบบ BCG model มาปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรม</p> <p>โดยการปลูกมะม่วงเป็นกิจกรรมการเกษตรที่อยู่คู่กับเกษตรกรและพื้นที่อำเภอบางพลีมาอย่าง ช้านาน โดยผลิตผลผลิต “มะม่วงน้ำดอกไม้บางพลี” เป็นสินค้าเกษตรที่มีชื่อเสียงและเป็นผลผลิตที่โดดเด่นของพื้นที่ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ร่วมกับมะม่วงในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการภายใต้ตราสินค้า “มะม่วงน้ำดอกไม้ดอกไม้ออกไม้สมุทรปราการ” ซึ่งเป็นมะม่วงน้ำดอกไม้สายพันธุ์เบอร์ ๔ ที่ปลูกในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>หนึ่งในปัญหาที่เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้ประสบ คือ การจัดหาต้นพันธุ์มะม่วงน้ำดอกไม้สายพันธุ์เบอร์ ๔ ที่ถูกต้องตรงตามสายพันธุ์ ทางศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบางพลี ได้จัดให้ “การขยายพันธุ์มะม่วง” เป็นหลักสูตรเรียนรู้ของ ศพก.</p> <p>นายนายสมชาย อนุพันธ์ เป็นเกษตรกรต้นแบบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการขยายพันธุ์มะม่วงด้วยวิธีทาบกิ่ง และได้ถ่ายทอดให้กับเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงในพื้นที่เพื่อใช้ขยายพันธุ์มะม่วงได้ด้วยตนเอง และได้มะม่วงถูกต้องตามสายพันธุ์ที่ต้องการ โดยขั้นตอนการทาบกิ่งมะม่วงมีขั้นตอนดังนี้</p>	<p>การทาบกิ่ง (Grafting)</p> <p>การทาบกิ่งเป็นวิธีการขยายพันธุ์แบบไม่ใช้เพศ อีกวิธีหนึ่งที่ใช้กับพืชที่ไม่สามารถขยายพันธุ์ด้วยวิธีอื่นได้ง่ายโดยวิธีการนำต้นพืชสองต้นที่มีระบบรากมา เชื่อมต่อกิ่งกันเมื่อเกิดการประสานตัวของกิ่งทั้งสอง แล้วจึงตัดรากของต้นหนึ่งออกเหลือเป็นต้นใหญ่ที่มี ระบบรากของพันธุ์หนึ่งและยอดเป็นอีกพันธุ์หนึ่งดังนั้น กิ่งพันธุ์ดีที่ เป็นยอดสามารถเจริญเติบโตออกดอกติดผล ได้เร็วกว่าวิธีการเพาะเมล็ดการทาบกิ่งทำได้ทุกฤดู ซึ่งให้ผลสำเร็จได้ดีในระยะที่ต้นอยู่ในระยะเจริญเติบโต</p> <p>การทาบกิ่งแบบต่างๆ</p> <p>๑. การทาบกิ่งแบบ Approach grafting</p> <p>เป็นวิธีการที่ต้นพืชทั้ง ๒ ต้นที่นำมาต่อกันยังไม่ถูกตัดยอดออกซึ่งจะทำการต่อกิ่งให้เกิดการเชื่อมต่อกันแล้วจึงตัดยอดของต้นที่ไม่ต้องการออก</p> <p>๒. การทาบกิ่งแบบ Inarching</p> <p>เป็นวิธีการที่ตัดยอดออก แต่มีระบบรากมาเสียบเข้ากับต้นพืชอีกพันธุ์หนึ่ง ที่มีทั้งระบบรากและยอด</p> <p>แหล่งอ้างอิง</p> <p>สืบค้นจาก</p> <p>https://web.agri.cmu.ac.th/hort/course/๓๕๙๓๐๑/pprop/๙.approach%๒๐graftin</p>

๑. การเตรียมต้นตอใช้ต้นตอมะม่วงแก้วหรือมะม่วงแก้ว
ขม้นที่เพาะจากเมล็ดอายุ ๔๐-๕๐ วัน เมื่อต้องการทาบกิ่ง
ให้นำต้นตอมะม่วงมาตัดรากและใบออกให้หมดเหลือแค่ลำ
ต้น นำไปใส่ถุงพลาสติกใส (เพราะเวลารากงอกเราสามารถ
เห็นได้อย่างชัดเจน) ที่ใส่ขุยมะพร้าวที่เตรียมไว้วิธีการใส่ไม่
ควรเสียบลงไปจนถึงก้นถุงพลาสติกเพราะจะทำให้รากไม่
งอกและผูกปากถุงอย่าให้แน่นมาก

๒. การเลือกกิ่งพันธุ์มะม่วง กิ่งของต้นพันธุ์ที่ต้องการจะ
ทาบทให้เลือกกิ่งที่มีขนาดใกล้เคียงกับขนาดของต้นตอหรือใหญ่
กว่าเล็กน้อยกิ่งพันธุ์ควรเป็นกิ่งที่กำลังเจริญเติบโต ไม่แคะ
แกรน กิ่งมีลักษณะกลม ไม่เป็นเหลี่ยม กิ่งพันธุ์ต้องไม่แก่
กว่าต้นตอมากนัก และไม่มีโรคแมลงรบกวน ถ้าได้กิ่งที่ตั้ง
ตรงจะดีมากเพราะจะสะดวกในการทำงาน

๓. วิธีการทาบกิ่งพันธุ์กับต้นตอ
๓.๑ ใช้มีดเขี่ยข้างล่างขึ้นไปหาตาของกิ่งมะม่วง ประมาณ
๑-๒ มม. ยาวประมาณ ๒ นิ้ว
๓.๒ จากนั้นก็ปาดกิ่งมะม่วงแก้วที่เตรียมไว้ยาวประมาณ ๒
นิ้วเท่ากัน ในระหว่างขั้นตอนในการเขี่ยห้ามให้เนื้อเยื่อสี
ขาวของมะม่วงสัมผัสกับนิ้วหรือสิ่งต่างๆ เพราะจะทำให้ติด
เชื้อโรคและทำให้การทาบทไม่ติด
๓.๓ จากนั้นก็ทาบทต้นตอที่เราเตรียมไว้ นำมาทาบทประกบ
กัน ใช้พลาสติกมัดให้รอบจุดที่ทาบท ให้มิดชิดและแน่นหนา
ไม่ให้น้ำเข้าไปได้ ทาบทไว้ประมาณ ๑ เดือน ก็จะสังเกตเห็น
รากที่งอกอยู่ในถุง จากนั้นตัดกิ่งของต้นมะม่วงที่เรา นำต้น
ตอไปทาบทไว้ จากนั้นนำไปใส่ถุงดำรอจำหน่ายหรือปลูกได้
เลย

g/aproach%๒๐grafting.html วันที่ ๗
สิงหาคม ๒๕๖๖

ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อ นายอภิพล ทองคำตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

หน่วยงาน สำนักงานเกษตรอำเภอบางพลี โทรศัพท์ ๐๒๓๑๒๖๒๔๔

ภาพการดำเนินกิจกรรม

